

Национална среща на КАБКИС

София, 30 Юни 2009

Консултиране и изследване за ХИВ

Сравнително изследване сред 18 служби за
изследване на ХИВ в България

Проект **BORDERNETwork**, 2008-2009

Силвия Василева
Фондация Здраве и Социално
Развитие

Цветина Арсова Нетцелман
SPI Research gGmbH, Berlin
www.bordernet.eu

5 пилотни гранични региона

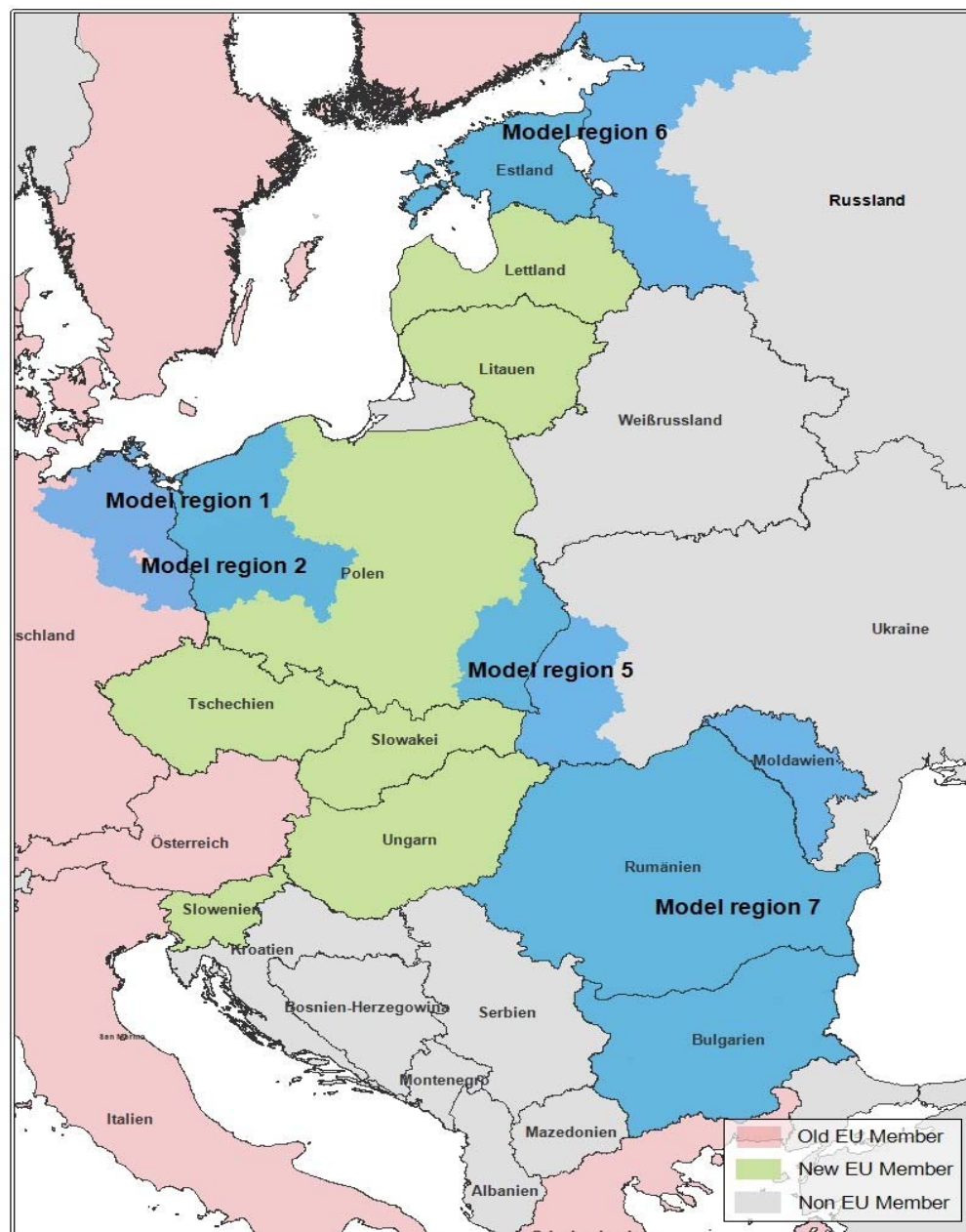
Регион 1:
Германия (DE)
Полша (PL)

Регион 2:
Германия (DE)
Полша (PL)

Регион 5:
Лвов (UA) - Ржов(PL)

Регион 6:
Естония-Русия

Регион 7:
България-Румъния-Молдова

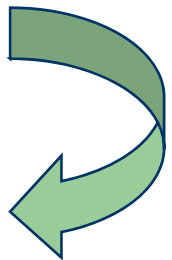
Подобряване на стандартите на консултиране и изследване за ХИВ

.....нови приоритети.....

- Допълнителни подходи за разширяване на достъпа до ХИВ-тестуване - **provider initiated HIV testing (WHO)**;
- Повишаване на ползваемостта на услугите за консултиране и изследване за ХИВ;

..... нови дилеми

- **ХИВ-тест** – специален статус или рутинен скрининг?
- **ХИВ-тест** – с или без консултиране?

Подходи към ХИВ-тестуването (сравнителен преглед)

VCT (WHO/UNADS)	Opt-out (CDC, 2006)	Provider-initiated (WHO/UNAIDS, 2007)
Иницирано от клиента доброволно изследване след консултиране	Рутинен тест в здравните заведения (<i>за: възрастни, млади хора, бременни</i>)	Иницирано от здравния работник в здравни заведения,
<ul style="list-style-type: none"> • Конфиденциално за клиента (гарантирано) 	<ul style="list-style-type: none"> • Резултатът се записва в мед. досие 	<ul style="list-style-type: none"> • Степенувано според 3 типа епидемична превалентност
<ul style="list-style-type: none"> • Предшествано от консултиране (не само информация) 	<ul style="list-style-type: none"> • Не се изисква консултиране 	<ul style="list-style-type: none"> • Опростена пред-тестова информация (индивидуално или групово)
<ul style="list-style-type: none"> • Провеждано с информирано съгласие 	<ul style="list-style-type: none"> • Специално писмено информирано съгласие не се изисква по презумпция 	<ul style="list-style-type: none"> • Информираното съгласие се взема индивидуално

Подходи към ХИВ-тестуването

Съществени контрасти

VCT

Личност-центрирано

Инд. автономност

Конфиденциалност

OPT-OUT

Случай-центрирано;

Полза за обществ. здраве;

Отговорност

Консултиране и изследване за ХИВ

Сравнително оценяване BORDERNETwork

Дизайн

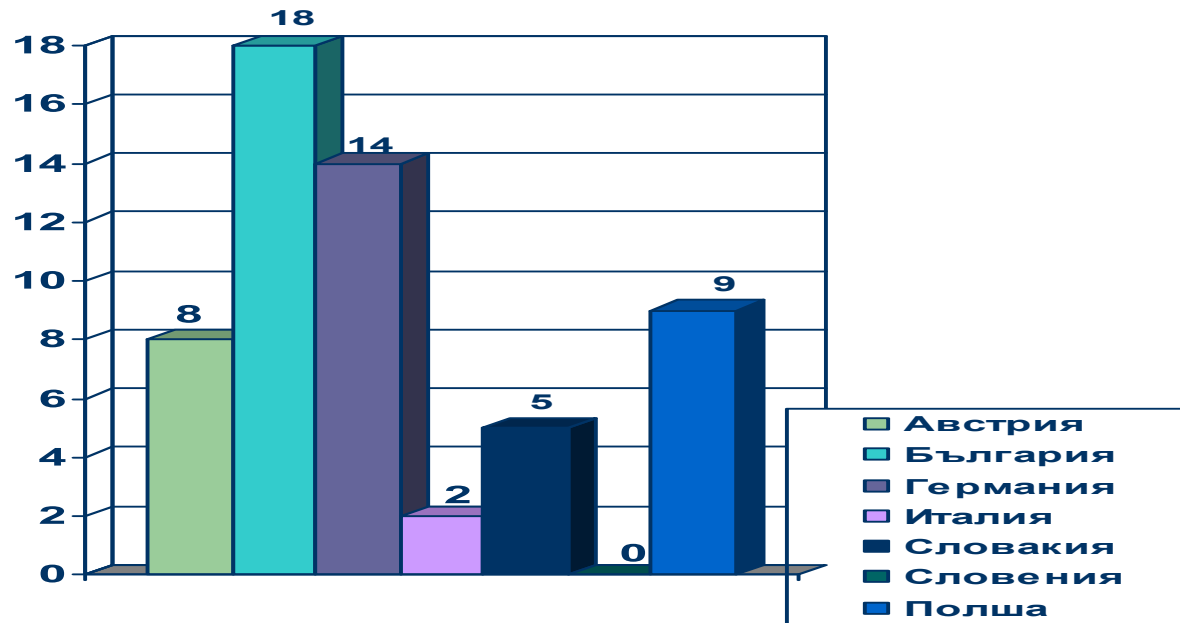
- Официални становища за VCT (*WHO/UNAIDS, 2004*) ;
- VCT Ръководства (*Family Health International, 2005*);
- Клиент-центриран модел на консултиране (*Humanistic Psychology, C.Rogers, 1959*)
- **Метод:** Въпросник с 24 отворени и въпроси с множествени опции;
- **Администриране:** самостоятелно попълване, интервю, фокус група

Извадка

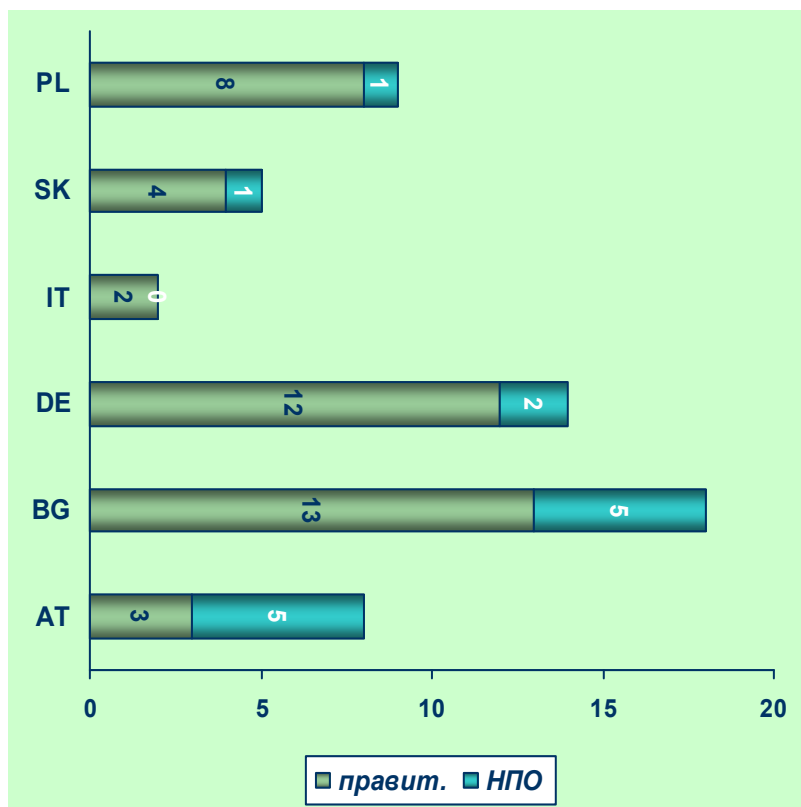
- 56 служби за ХИВ-тестуване
- 6 ЕО страни:
Австрия (8), България (18), Германия (14), Италия (2), Полша (9), Словакия (5)

Консултиране и изследване за ХИВ Сравнително оценяване BORDERNET

Участници:

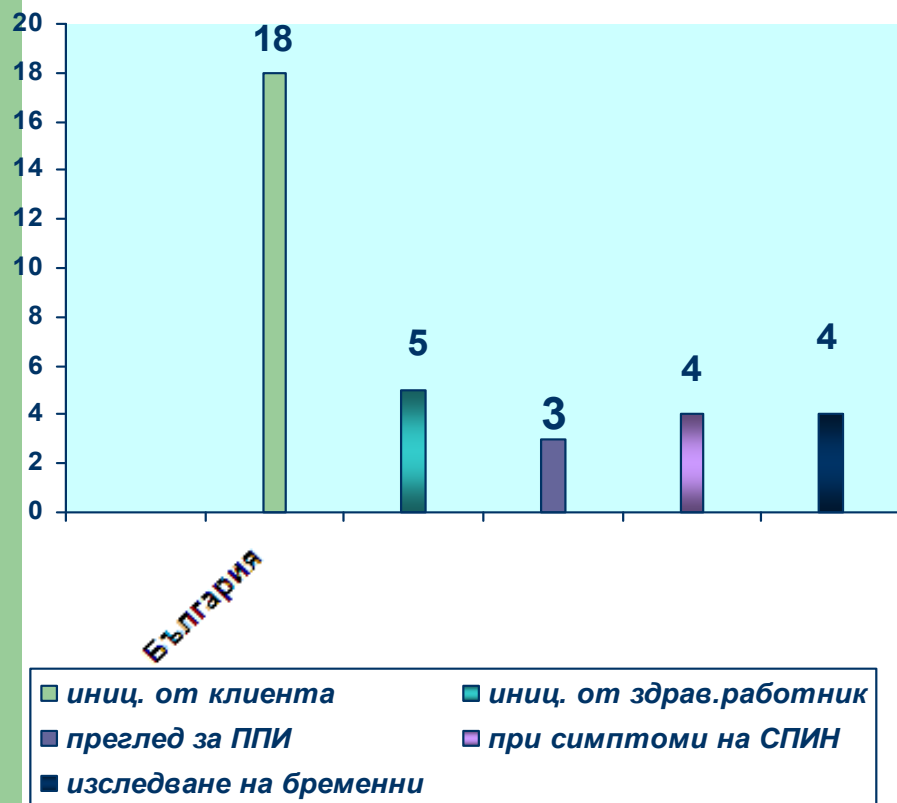

Консултиране и изследване за ХИВ – типове служби

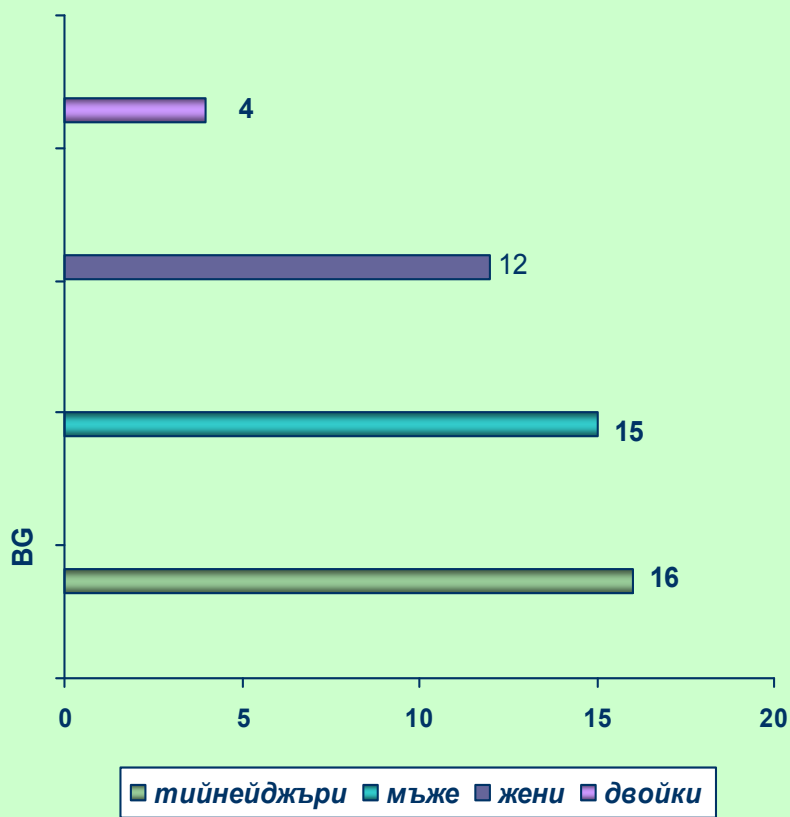
- Мнозинството (**42 от 56**) - правителствени (13 от тях в България, 12 в Германия):
 - Ц-р за ОЗ,
 - Клиники (стационарни и амбулаторни);
 - Специализирани ППИ служби
- НПО служби (**14 от 56**) – най-вече в Австрия (6) и България (5)

Консултиране и изследване за ХИВ – видове ХИВ-изследвания

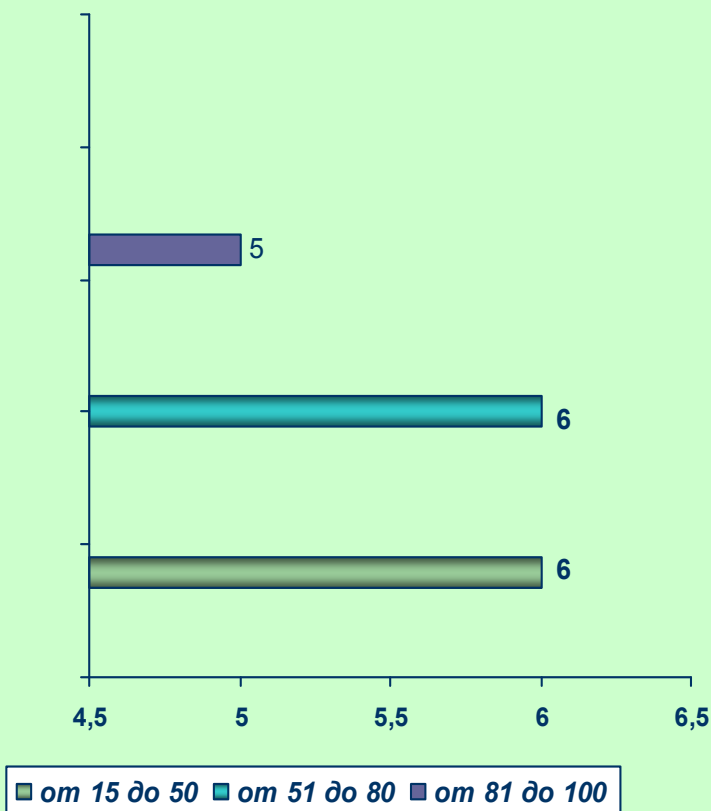
- Иницирано от клиента – основна услуга - във всички 18 служби
- Анонимно изследване е възможно - във всички 18 служби
- Бърз ХИВ тест - във всички 18 служби
- Иницирано от доставчика на услугата (**opt-in**) – 5 служби
- Иницирано от здравния работник **при симптоми, свързани с ХИВ/СПИН** – 4
- Изследване на бременни – 4
- По време на преглед за ППИ -3

Консултиране и изследване за ХИВ – видове клиенти

- **Тийнейджърите** - най-честите клиенти в 16 служби, следвани от пълнолетните мъже (15 служби) и жени (12 служби)
- Минимална възраст за тийнейджъри за тест без родителско съгласие?
18 год. (14 служби), 16 год. (3), 21 год. (1)
- **Сред специалните групи:**
 - Проституираци (най-чести клиенти в 10 служби);
 - Зависими (в 9 служби);
 - Хетеросексуални с рисково поведение (8 служби)

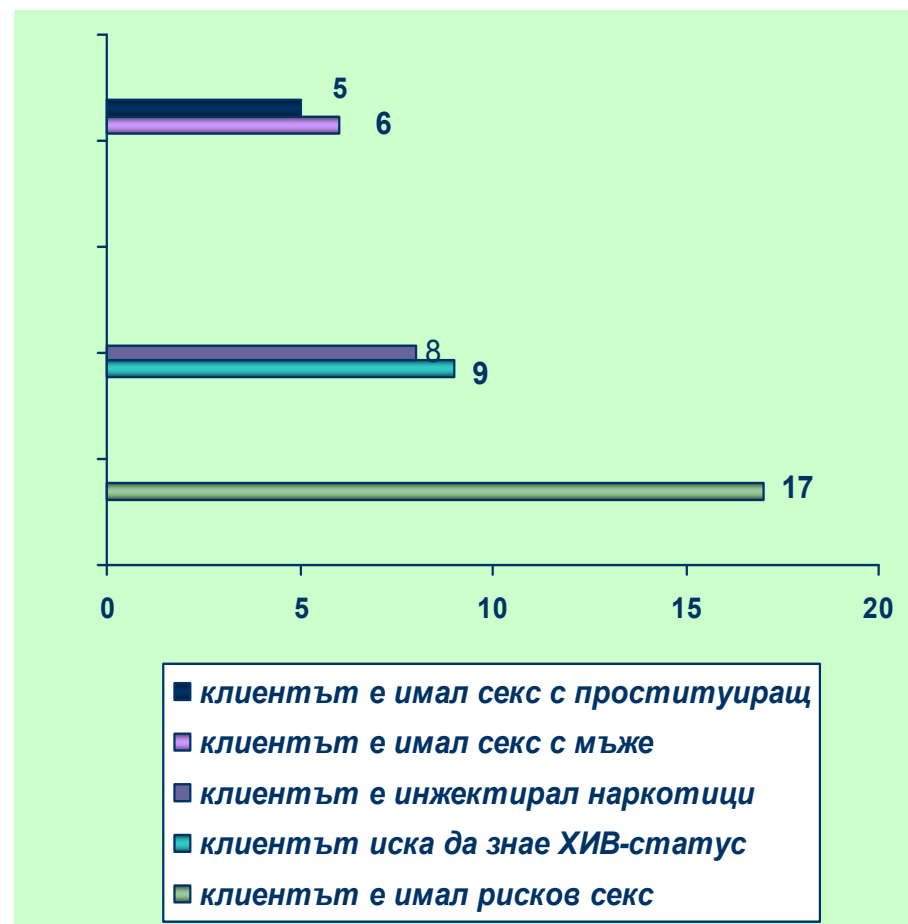
Консултиране и изследване за ХИВ – брой клиенти

- Среден брой клиенти на седмица, получаващи консултиране и изследване за ХИВ:
 - Над 80 до 100 - 5 служби
 - Над 50 до 80 – 6 служби
 - От 15 до 50 - 6 служби

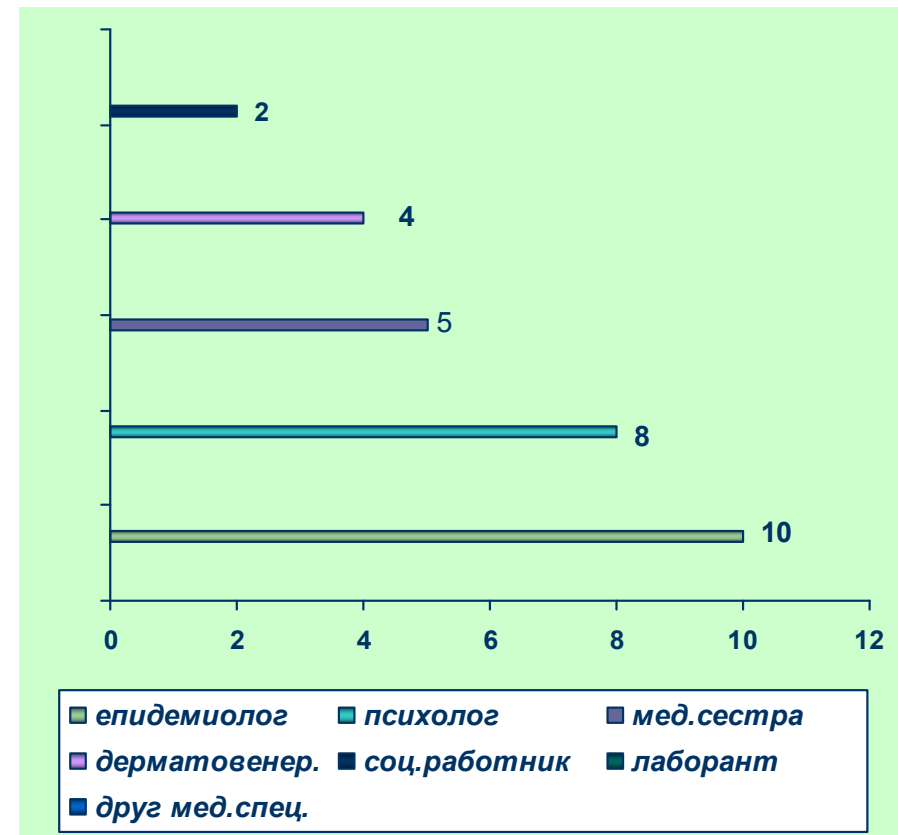
Консултиране и изследване за ХИВ – причини за изследване

- **Най-честа причина при заявка на ХИВ-тест:**
 - Рисков секс (на първо място сред 17 служби)
 - Знание за собствения ХИВ-статус (9 служби)
- **Специфични рискови практики:**
 - Инжекционна употреба на наркотици (8);
 - Секс с друг/и мъж/е;
 - Секс с проституиращ

Кой консултира за ХИВ ?

- **Най-често: лекар-епидемиолог** (10 служби)
- Психолог – 8 служби
- Мед.сестра/акушерка – 5 служби
- Дерматовенеролог – 4 служби

Изследване за ХИВ и бременност (1)

Препоръки

- CDC - ХИВ-тестуването е част от рутинния панел на пренаталния скрийнинг;
- WHO/UNAIDS – не се прави специално разграничение между бременните жени и другите групи;
- Германия – нови насоки за ХИВ-тестуване през бременността – активно предлагане на всички бременни, но не и задължително изследване

ХИВ-тестуване и бременност (2)

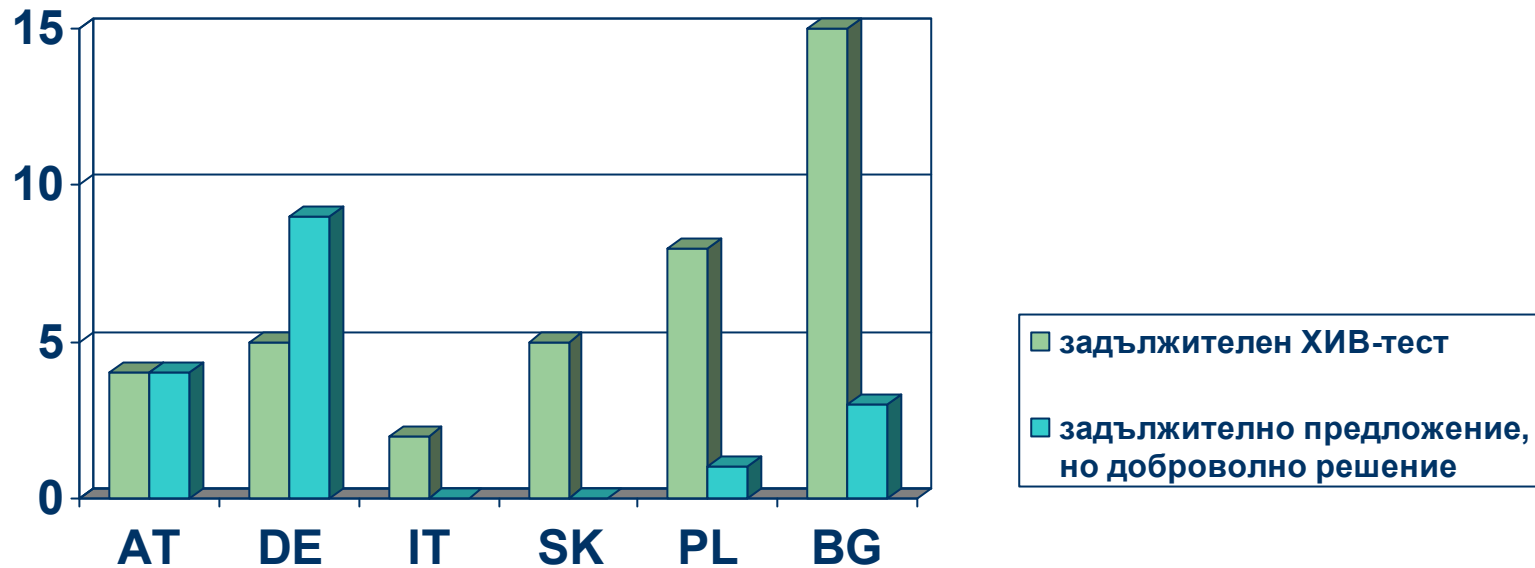
Практиката в България

- Мнозинството (11) предлагат ХИВ-тест, ако е поискан доброволно от бременните жени;
- Само 4 служби предлагат на всяка бременна жена консултиране и тест (opt-in);
- 2 служби извършват рутинен тест (opt-out)
- 15 от 18 служби подкрепят задължителното изследване за ХИВ- на бременни жени:

?? ХИВ-тест, предлаган от здравния работник = задължителен тест ??

ХИВ-тестуване и бременност (3)

Трябва ли ХИВ-тестът да бъде задължителен за бременни жени?

Консултиране и изследване за ХИВ

Процесът на консултиране

Нагласите на консултанта

(Клиент-центриран модел на Карл Роджерс)

- Автентичност;
- Емпатия;
- Безусловно уважение;
- Приемане;
- Свобода от предразсъдъци

и **Устоявянето им в практиката**

- **Как да изразяваш безусловно положително отношение?**

Пред-тестово консултиране

- Според 16 служби 100% от изследванията за ХИВ са съпроводени от консултиране
- Времетраене – средно – 15 мин. (само в 1 служба – 30 мин.)
- Място на провеждане:
 - В приемната стая, където се взема и кръвната проба (директен достъп от чакалнята) – 10
 - В отделна стая, предназначена само за консултиране - 7
- **Стандартни компоненти** – предлагани изцяло или в голяма степен :
 - Грижа за доверието на клиента и конфиденциалност;
 - Информация за ХИВ/СПИН, за значението на ХИВ-теста и резултата;
- **Липсващи компоненти (често) – намален превентивен ефект от пред-тестовото консултиране!!!!**
 - Идентифициране на бариери за намаляване на риска
 - Личен план за намаляване на риска,
 - Комуникация с партньора/ката и употреба на презервативи

След-тестово консултиране

При ХИВ-негативен резултат

- **Времетраене** – средно – 15 мин., само 1 служба - 30 мин. (доста кратко, опростено до предоставяне на резултата)
- **Как се съобщава резултата:**
 - лично по време на консултативна сесия (15);
 - предаден на ръка в писмена форма (2);
 - по телефона (1)

При ХИВ-позитивен резултат

- **Времетраене** – средно – 30 мин., 6 служби - 60 мин.

Консултиране и изследване за ХИВ Изграждане на капацитет

- 12 служби потвърждават съществуването на национална обучителна програма за консултиращи
- 14 служби се позовават на МЗ/Националната програма за СПИН, 1 служба – на НПО
- Изследването и консултиране за ХИВ– поле на изява на широк спектър от специалисти (все още предимно медикализирано в много ЕУ страни);

Консултиране и изследване за ХИВ Стандарти и критерии за качество (1)

- Национално стандартизиран обучителен план и сертификат: само 9 служби (в Полша, мониториран от National AIDS Centre) от всички 5 ЕО страни;
- Единични насоки за обучение на местно ниво: предимно сред НПО (Германия, Австрия);
- Мениджмент и контрол на качеството на консултиране: пряко зависими от местните ресурси и политиката на службата;
- Продължително обучение: спорадични практики на вътре-организационно обучение;
- Редовна супервизия: **НИКОГА НЕ Е БИЛА ПЕРО ОТ БЮДЖЕТА**

Консултиране и изследване за ХИВ Осигуряване на качество (2)

Синдром на прегаряне (Burn-out)

- По-скоро нисък (5 служби)
- По-скоро висок (5 служби)
- Много висок (2 служби)

5 Основни риска:

- (Страх от) Заразяване при вземане на кръв;
- Психическо натоварване;
- Липса на достатъчно клиенти;
- Съобщаване на ХИВ+ резултат
- Организационно напрежение
-

Стратегии за справяне

- „Работа с ръкавици“
- Екипна работа, споделяне с колеги, обмяна на опит;
- Обсъждане на случаи, супервизия;
- Разширяване на дейностите, не само изследване и консултатиране;

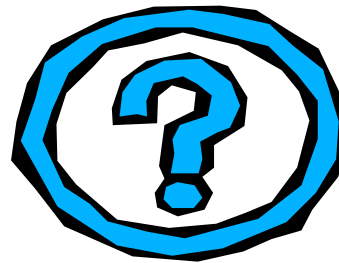
Консултиране и изследване за ХИВ Предизвикателства и перспективи

Потребности от повишаване на квалификацията

- Работа с уязвими групи

Консултиране и изследване за ХИВ Заключение

**ХИВ-Превенцията не е
възможна без ХИВ-тест**

**Възможен ли е ХИВ-тест без
превентивно консултиране?**

Национална среща на КАБКИС

София, 30 Юни 2009

Благодаря за вниманието !!!!

Благодаря:

На участвалите в изследването 18 служби

На д-р Вяра Георгиева

www.bordernet.eu

 SPI FORSCHUNG